

PODACI O PROJEKTU

Bosna i Hercegovina Januar 2017. godine

ZAVOD ZA FORENZIČKU PSIHIJATRIJU SOKOLAC – PRVA USTANOVA OVE VRSTE U BOSNI I HERCEGOVINI

POTPUNO OPREMLJEN ZAVOD MOŽE PRIMITI 200 PACIJENATA

Vlada Republike Srpske je 2010. godine osnovala Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac u obnovljenoj bivšoj vojnoj bolnici Sokolac. Švicarska vlada je omogućila sredstva za prenamjenu vojne bolnice u Zavod, kao i za kupovinu potrebne medicinske i pomoćne opreme. Također, omogućen je i inicijalni trening osoblju Zavoda, a cjelokupna investicija je iznosila preko 6 miliona KM.

Svrha ove intervencije bila je osiguranje prijeko potrebne potpore osobama sa mentalnim poremećajima koje su počinile krivična djela, kako bi se uspješno oporavile i resocijalizirale. Kao jedini ove vrste na području BiH, Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac je 2014. godine postao operativan. Zavod može primiti 200 pacijenata iz cijele zemlje u skladu sa sigurnosnim mjerama koje za svakog pacijenta odrede nadležni sudovi. Sam Zavod se proteže na prostoru od 7.800 kvadratnih metara, a uključuje prostor za radnu terapiju, ured medicinskih specijalista, te ostale sadržaje koje zahtijevaju strogi kriteriji ustanova ovog tipa. Prema posljednjim izvještajima, u BiH postoji više od 160 pojedinaca koji bi trebali postati korisnici Instituta.

Uprkos tome što osobe sa mentalnim poremećajima, koje su počinile krivična djela, imaju pravo na adekvatnu psihijatrijsku pomoć u čuvanim ustanovama, takve ustanove u Bosni i Hercegovini nisu postojale. Osnivanje jedne takve ustanove, koja bi omogućila psihijatrijsko liječenje osobama u pritvoru, postalo je hitna potreba. Kao prva ustanova ovakvog tipa u BiH, 2014. godine je otvoren Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac.

Posljedice rata u BiH mogu se i danas osjetiti, naročito posljedice koje je rat imao na psihičko zdravlje stanovništva. Značajan dio stanovništva u BiH pati od psihičkih problema, a u poslijeratnoj situaciji posljedice uzrokovane stresom su različite – od ubistava, povećanog broja samoubistava, do različitih tipova nasilja. Prema međunarodnim konvencijama za ljudska prava, osobe koje su počinile krivična djela, a ujedno boluju od mentalnih poremećaja, moraju imati adekvatno psihijatrijsko liječenje u čuvanim ustanovama. Međutim, u BiH ustanove koje bi mogle pružiti psihijatrijsku pomoć ovim osobama nisu postojale. U takvoj situaciji, počinioci krivičnih djela sa mentalnim poremećajima borave u običnim zatvorima gdje ne primaju potrebno liječenje, ili su čak pušteni na slobodu, gdje bi nerijetko počinili nova krivična djela.

POVEZIVANJE PRAVOSUDNOG I ZDRAVSTVENOG SISTEMA

Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac registriran je kao zdravstvena ustanova tercijarnog nivoa, gdje odgovornost nad medicinskim poslovanjem ima Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske. Međutim, ministarstva pravde na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou, kao i u Brčko Distriktu, odgovorna su za pokrivanje tekućih troškova Zavoda, te za plaćanje smještaja, hrane i liječenje pacijenata koji će u Zavod biti poslani odlukom nadležnih sudova.

Cjelokupno finansiranje i liječenje pacijenata, kao i popratni sigurnosni troškovi, određeni su Sporazumom koji su potpisali Vijeće ministara BiH, vlade Federacije BiH i Republike Srpske, te Brčko distrikta. Pored poboljšanja uslova za oporavak zatvorenika i postizanje standarda ljudskih prava, projekat je također primjer dobre suradnje između zdravstvenog i pravosudnog sistema na državnom nivou u BiH. Na krajnje jedinstven način, ovaj projekat doprinosi i izgradnji mostova između dva entiteta.

SAŽETAK PROJEKTA

NAZIV:

Uspostavljanje Zavoda za forenzičku psihijatriju Sokolac

DOMENA:

Zdravlje

TEMA:

Zdravlje, pravosuđe, ljudska prava

ZEMLJA / REGIJA:

Bosna i Hercegovina

PARTNERI:

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine
Ministarstvo pravde Federacije Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo zdravstva
Ministarstvo pravde Republike Srpske
Vlada Brčko distrikta

IMPLEMENTIRAJUĆI PARTNER

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske

POLAZNA TAČKA / POZADINA:

Prema međunarodnim konvencijama za ljudska prava, pojedinci koji boluju od mentalnih poremećaja, a počinili su krivična djela, moraju imati adekvatnu psihijatrijsku pomoć u čuvanim ustanovama. U BiH, ustanova ovog tipa nije postojala, stoga su ovi pojedinci bili pritvoreni u običnim zatvorima bez pristupa psihijatrijskom liječenju, ili bi čak bili pušteni na slobodu, gdje bi nerijetko počinili nova krivična djela.

CILJ PROJEKTA:

Cilj projekta je osigurati potporu za oporavak i resocijalizaciju pojedinaca sa mentalnim poremećajima koji su počinili zločine. Nadalje, projekt će ojačati suradnju zdravstvenog i pravosudnog sistema u BiH.

CILJNA GRUPA:

Pojedinci sa mentalnim poremećajima koji su počinili zločine i nisu imali mogućnost da primaju potrebno psihijatrijsko liječenje dok su u pritvoru.

BUDŽET:

CHF 1'344'000

TRAJANJE:

01.10.2012. – 31.03.2017.

DODATNE INFORMACIJE I KONTAKT PODACI

Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC)
Cooperation with Eastern Europe,
Western Balkans Division
Freiburgstrasse 130, 3003 Bern
Tel. +41 (0)58 462 22 12
E-Mail: deza-oza@eda.admin.ch
www.sdc.admin.ch

Ambasada Švicarske u Bosni i Hercegovini
Zmaja od Bosne 11, Zgrada RBBH, objekat B
BiH-71000 Sarajevo
Tel. +387 33 27 58 50, +387 33 25 40 30
Fax +387 33 57 01 20
E-Mail: sar.vertretung@eda.admin.ch
www.eda.admin.ch/bosnia-and-herzegovina